

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

§. 4. Schismaticorum Episcoporum Synodus apud Gradum cogitur.
Pelagius II. literis, dein per Smaragdum Exarchum eosdem compescere
conatur. Plurium Scriptorum de Patriarchis Aquilejensibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

Gregorii monasterium, ac viris sanctitate illustribus florebat, dicendum videtur triennium ad minus effluxisse, ex quo Gregorius urbanam praturam gerebat, eam enim perfunctus est vivente adhuc genitore, quo mortuo sex in Sicilia cœnobio, unumque insuper Romæ in paternis ædibus construxit, ubi Monasticam professus est; quæ non tam citò contingere, quin ad minus sub Benedicto Papâ illa accidisse videantur. Certè cum ex Joanne Diacono, qui vitam Gregorii scripsit, hic in monasterio Sancti Andree Hilarione, ac Maximiano Magistris monachi vitam egerit, ac postmodum Abbas fuerit, quæ inter precum officia recitat Ecclesia in festo Gregorii, aliquot annos in cœnobio vixit. Profectò libro 3. Dial. cap. 33. de Eleuthero Abbate dicit: *Diù mecum est in hac Urbe in meo monasterio conversatus.* Diù ergo ille in monasterio vixit. Quare in eam sententiam relabor, ut existimem anno 571. Gregorium urbanam praturam obivisse, quo anno Laurentius novus Mediolanensium Antistes cautionem de tribus capitulis damnandis Romam ad Joannem transmisit. Etenim non illam misit mortuo æmulo Frontone anno 581. tunc enim, ut evidenter probatum est, Gregorius Constantinopoli Apocrisarius morabatur, quare id illum executum colligimus, cum primum Mediolanensium sacris præfectus est; nam eo tempore talem cautionem ab Episcopis exigi solitam testatur Gregorius lib. 3. Indict. 12. Epist. 2. ad Constantium ubi ait: *Quamvis decessor fraternitati tue Laurentius districtissimam cautionem Sedi Apostolicæ remisit, in quâ viri nobilissimi ex legitimo numero subscripserunt, inter quos ego quoque tunc Urbanam praturam gerens pariter subscripsi. Quia postquam talis scissura pro nullâ re facta est, iustum fuit, ut Sedes Apostolica curam gereret, quatenus unitatem universalis Ecclesiæ in Sacerdotum mensibus per omnia custodiret.* Vides ergo à novis Episcopis transmitti solitam cautionem, quâ tria capitula ejurabant. Illam ergo Laurentius misit anno 571. & sub id temporis relictus Gregorii urbana pratura statuitur. Quare teste eodem Pontifice à Pelagii I. temporibus, quando in Italiâ ob tria capitula plerique Episcopi à Romani Pontificis communionem discesserant, dum quisque novus Antistes eligebatur, scripto tria capitula damnabat, ac ad Romanum Pontificem chirographum trans mittebat, ut jam Halloix aperta salutaris reus habeatur, qui Benedictum, ac Joannem decessorem tria capitula minime damnasse, affirmare non dubitaverit. Annus, quo Gregorius Monachum induit, certus figi non potest, attamen post annum 571. id accidisse ex dictis liquet. Cum verò ex recitato miraculo ad sepulchrum Sancti Meruli anno 579. Gregorii monasterium viris sanctitate illustribus floreret, intrâ illud septennium Monachatus ejusdem initia statuenda veniunt. Interim mihi planè certum videtur, Gregorium à Pelagio Secundo & Diaconum, & Apocrisarium ad Tiberium electum fuisse; etenim in præfatione ad libros Moralium hæc ait: *Eo quoque tempore, quo ad ministerium altaris accessi, hoc de me, ignorante me, actum est, ut sacri ordinis pondus acciperem, quatenus in terreno palatio licentiùs excubarem.* Eo igitur consilio à Pelagio Diaconus factus est, ut ad Tiberium Apocrisarius mitteretur, nam Diaconi eo munere juxta antiquam consuetudinem fungebantur teste eodem Gregorio lib. 11. Epist. 34. ad Phocam Augustum.

S. IV.

Schismaticorum Episcoporum Synodus apud Gradum cogitur. Pelagius II. literis, dein per Smaragdum Exarchum eosdem compefcere conatur. Plurimum Scriptorum de Patriarchis Aquilejensibus Schismaticis dicta corriguntur. Pelagium Vigilii Constitutum novisse contra Halloix demonstratur.

Benedictus exacto in Pontificatu quadriennio ad superos transit. Succedit alter Pelagius, cujus initia Holtenius post Sigonium, ac Panvinium in Diagrammate laudato ponit anno 579. die 9. Novembris. Non assentior; nam anno 579. die 18. Februarii scripsit Pelagius ad Heliam Antistitem Aquilejensem, & anno eodem tertio Nonas Novembris idem Pelagius sedebat ex actis Synodi Gradensis, ut mox patebit. Sed neque anno 577. initia Pelagii statui possunt cum Baronio, quia Abbas Biclariensis, qui tum temporis vivebat, annos XI. illum sedisse scribit: quod etiam antiquâ manu insartum lego Chronico Tunonensis perperam ad annum 37. Justiniani. Obiit autem Pelagius die 8. Februarii 590. Anno ergo 578. Pelagius fit Pontifex. Universa Italia Synodum V. receperat. Soli Transpadani, Istri, ac Veneti, eidem refragabantur, quod eo securius faciebant, quòd sub Longobardorum imperio degebant: undè contrâ Romanum Pontificem pro tribus capitulis acerrimè diù ab ipsis pugnatum est.

Paulinus, quem literis ad Narsetem datis Pelagius I. insecutus fuerat, captâ à Longobardis Aquilejâ sacram omnem suppellectilem in Gradi insulâ, quæ propè urbem in æstuariis sita est, servandam curaverat, illo verò mortuo, atque ejusdem successore Probbino intrâ annum extincto, Helias Archiepiscopus renunciatus fuerat. Hic cum Aquilejâ inter Christianæ rei infensissimos hostes haud tutò se degeere posse animadverteret, Pelagium II. rogavit, ut Metropolitanâ sedem Gradum transferretur, ubi & templum Martyri Euphemie sacrum ædificarat. Pelagius tum ut initio Pontificatus Schismaticorum Principem collatis beneficiis ergâ Apostolicam Sedem reverentior faceret, tum quòd sub Romano imperio viventem faciliùs ad obedientiam revocari posse intelligebat, Helie precibus annuit delegato etiam Laurentio Presbytero, qui cum literis Pontificis Synodo provinciæ eâ de causâ celebrandæ suo nomine adesset. Coacta est Synodus apud Gradum die 3. Novembris anno 579. Illam recitat Dandulus in Historiâ Venetâ MS. eamque refert Ughellus tomo 5. Italiæ sacræ in tabulis Aquilejensium Patriarcharum, cujus hocce legitur initium: *Imperante Scenissimo Tiberio Constantino Augusto Anno imperii ejus quinto eodem consule sub die 3. Nonarum Novembrium Indictione 13.* Sunt nobiles characteres, quæ fasti anni, & aliorum corriguntur; nam ex præmissâ dissertatione Chronologica constat annum illum esse 579. nostræ Epochæ. Panvinus tamen anno 580. Tiberii consulatum ponit; sed anno superiori prius Consulem fuisse constat ex Chronico Alexandrino, ubi habemus hæc ipsa: *Indictione XII. Tiberii I. Tiberio Juniore Constantino primo Consule.* Qui cum anno 578. Justino successerit, anno novo consulatum inivit. Hoc ipsum patet ex subscriptione Tiberii paulo antè mortem Mauricio jam ad imperium vocato, in

in qua scribitur: *Post consulatum ejus III. quæ posita est §. præced. Cum verò decretum illud emissum sit anno 582. palam est, anno 579. Tiberii consulatum recitandum. Præterea tertio Nonas Novembris laebatur annus V. Tiberii, quod optimè inscriptioni superius posite quadrat. Ex hoc etiam codice Synodali Baronii sententia de longiori Justinii imperio refellitur, ac Pelagii tempora meliùs innotescunt.*

Lecta est Epistola Pelagii Papæ, cujus in his verbis summa continetur: Quapropter vestro patientes morori necessitudinem, imò etiam rabiem furentium perpendentes Longobardorum, inclinati precibus vestris per hujus præcepti seriem superscriptum Castrum Graden-

Helias Sanctæ Ecclesiæ Aquilejensis Episcopus his
Laurentius Presbyter Apostolicæ Sedis Legatus.
Marcianus Episcopus S. E. Opiterginæ.
Leomanus Episcopus S. E. Teboricensis.
Petrus Episcopus S. E. Alrinatis.
Vindemius Episcopus S. E. Cnetensis.
Clarissimus Episcopus S. E. Celicanæ.
Patritius Episcopus S. E. Hemonensis.
Maxentius Episcopus S. E. Juliensis.
Severus Episcopus S. E. Tergestina.
Solatus Episcopus S. E. Veronensis.
Joannes Episcopus S. E. Parentinæ.
Aron Episcopus S. E. Aventiensis.
Marcianus Episcopus locum faciens viri beatissimi
Virgilius Episcopus S. E. Scaravasiensis.
Pontesius Episcopus S. E. Feltrinæ.
Ingenuinus Episcopus secundæ Rbetinæ.
Agnellus Episcopus S. E. Tridentinæ.
Marcianus Episcopus S. E. Petenensis.
Joannes Episcopus S. E. Celejanæ.

Exat in Bibliothecâ Vaticanâ codex Num. 3922. in quo pag. 24. iidem Episcopi cum actis ejusdem Synodi recitantur. Illi autem Antistites Aquilejensi Metropolitæ subjecti erant, cujus amplissima erat jurisdicção, nam à Pannoniâ Secundâ usque ad Abduam in Insubiâ extendebatur. Continebat Rhætiâ II. cujus metropolis Sabio, ubi erat Episcopus Sanctus Ingenuinus: Noricum, cujus primaria urbs erat Tiburnia ad Dravum, quod patet ex Vitâ Sancti Severini Noricorum Apostoli, Teurnia Plinio lib. 3. cap. 24. quare Leonianus Tiburniensis dicendus venit. Denique complectebatur Istriam, Forum-Julium, ac Venetiam, quæ provinciæ uno Istriæ nomine id temporis, ac in Sextâ Synodo vulgò appellabantur. Virgilius Scaravasiensis in Pannoniâ Episcopus fuit; hinc putò legendum *Scarabantiensis*, quæ urbs non procul à Danubio propè lacum sita erat, & in Norico ponitur à Plinio proximè laudato. Hujus urbis civesolim Sancti Quirini Episcopi corpus Romam detulere ex Surio die 5. Junii in Vitâ ejusdem. Ex his Aquilejensis Metropolitæ diocesis amplitudo patet. Maxentius rectè in codice Danduli scribitur Episcopus Juliensis, nam & hoc pacto conscriptus legitur in pseudosynodo Maranensi. Palladius lib. 1. Rerum Foro-Julienfium scribit, hunc Maxentium fuisse Utinensem Episcopum, tunc enim Utinum, inquit, Julium, seu Forojulium promiscuè dicebatur; addit sedisse eundem statim post Asterium, qui interfuit Synodo Romanâ sub Hilario Papâ, cujus decessor fuit Theodorus Forojulienfium, ad quem extat Leonis Papæ Epist. 89. Hæc profectò à vero exorbitant. Nam Theodorus ille, ad quem scribit Sanctus Leo, fuit Episcopus Forojulienfium in Galliâ: est autem Forojulium in Provinciâ Narbonensi, Octavianorum olim colonia Plinio memorata urbs lib. 3. cap. 4.

se totius Venetiæ cum omnibus vestræ Ecclesiæ pertinentibus etiam Istriæ Metropolim perpetuò confirmamus. Dicitur Epistola data XII. Kal. Martii Imperatore Tiberio II. Augusto. Lectis literis acclamatum ab omnibus; Exaudi Christe, Pelagio vitam: omnes uno consensu Sanctissimi Pelagii præceptionem, & vestram sequimur confirmantes sententiam. In his verò Epiphanius jussus est, Patrum decreta legere, statimque definitio fidei Synodi Calchedonenfis lecta est, pro illâ enim Synodo Antistites illi mordicis stabant. Episcopi subscripti non eodem modo in laudato codice Danduli, & in MS. Barberinâ Biblioth. N. 247. quod apud eundem Ughellum in tabulis Gradenfibus legitur, exhibentur. gestis subscripsi.

B. Leonianus Tiborniensis.

B. Clarissimus Concordiensis.

B. Petrus.

B. Veliensis.

B. Avoricensis.

Ingenuini S. E. Sedevestinæ.

B. Caravasiensis.

In codice Eminentissimi
 Barberini hi quinque
 insuper numerantur.

quam veterem, & illustrem coloniam vocat Tacitus initio vitæ Agricolaæ sociari, qui eandem urbem habuit patriam. Idem verò Theodorus cum Lerinenfibus Monachis litigavit, undè celebrata est sub Ravennio Synodus Arelatenfis. De hoc Theodoro alia diximus lib. 2. Hist. Pelagianæ cap. 3. & 11. Asterius Theodori successor vivebat tempore Synodi in Hilario Papâ celebratæ anno 455. *Basilisco, & Hermimerico Cos.* nam eandem subscripsit, ut ex actis patet. Quomodò ergo huic immediatè successit Maxentius, quem post centum & quatuordecim annos sedisse certum est? Forojulium in Italiâ erat in diocesi Episcopi Aquilejensis, neque unquam Episcopum habuit ab Aquilejensi Metropolitâ distinctum, ut mox ex Paulo Diacono Forojulienfium ostendam. Theodorum verò uti suffraganeum Metropolitæ monet sanctus Leo: *Solicitudinis quidem tuæ is ordo esse debebat, ut cum metropolitano tuo primitus de eo, quod quærendum videbatur esse, conferres.* Maxentius erat Episcopus Julii Carnici. *Julienses Carnorum* Plinio dicti lib. 3. cap. 19. nunc *Zuglio* dicitur tribus M. P. supra Tolmetium oppidum. Paulus Diaconus lib. 6. de Gestis Longobardorum cap. 51. de Fidentio Episcopo scribit: *De Castro Juliensi cum voluntate superiorum Ducum intra Forojuliani castri muros habitavit, ibique sui Episcopatus sedem statuit.* Ex quibus patet Julium, & Forojulium haud fuisse unam, eandemque Urbem, ut putabat Palladius. At Callistus Patriarcha Aquilejensis, qui tunc Cormonæ residebat, indignatus, inquit idem Diaconus, *quod in ejus diocesi cum Duce, & Longobardis habitaret Episcopus, vi Fidentium expulit.* Itaque Forojulium erat in diocesi urbanâ Antistitis Aquilejensis, ad quam urbem Julio Carnico destructio permittentibus Ducibus Longobardis Fidentius receperat, atque etiamnum Forum-Julium est

est in diœcesi Patria reha, neque unquam proprium Episcopum habuit. Fuit autem Forojulium urbs provinciæ quondam primaria, ac Principum sedes. Cluverio, Sabellico, aliisque doctioribus est *Civitas di Friuli* ad Natifonem. At Henricus Palladius lib. 4. rerum Foro-Julien. contendit, Utinum esse Forum-Julium. Mihi tamen hæc opinio probari nequit, nam Paulus Diaconus civis Forojulienfis lib. 5. de Gestis Longobardorum cap. 23. de Sclavis scribit: *Congregata validâ multitudine voluerunt super Forojulianorum castrum irruere. Et venientes castra metati sunt in loco, qui Broxas dicitur, non longè à Forojulio.* Cùm verò Vveftaris Dux provinciæ cum paucis contra barbaros moveretur, ait: *Quem Sclavi cum paucis venire conspicientes irriserunt, dicentes, Patriarcham contra se cum Clericis advenire. Qui cùm ad Pontem Natifonis, qui ibidem est, ubi Sclavi residebant, propinquasset, cassidem sibi de capite auferens, vulnum suum Sclavis ostendit.* Ex his constat, Utinum non esse antiquum Forojulium, longiùs enim abest à Natifone. De quo tamen nolo cum Uticensibus, quos sacras apud ipsos conciones habens anno 1668. mei amantissimos sum expertus, in præsentis litigare. Clarissimus Episcopus Ecclesiæ Celicanæ, in MS. Barberino Concordienfis appellatur, ego quidè Celicanæ legendum arbitror, etenim Concordiâ ab Attilâ funditus eversa, hujus urbis Episcopus Celinam se contulit. De hoc oppido, quod in diœcesi Concordienfi nobile fuit, agit pluribus Cluverius lib. 1. Italiæ antiquæ cap. 18. Apud Maniacum in lapide *Celinenfes* inscribuntur. Reliquæ urbes, quarum Episcopi in memoratâ Synodo leguntur, notissimæ sunt, unoque aspectu videri possunt in Tabulâ Cluverii laudati cap. 16. itemquæ de illis agit Ughellus tomo 5. Italiæ sacræ. Nonnulli etiam illorum Episcoporum memorantur Paulo Diacono in Historiâ Longobardicâ. Agnellus Tridentinus ab Agilulpho legatus missus fuit ad Francorum Regem lib. 4. cap. 1. Libro vero tertio cap. 27. quinque ex iisdem nominat, itemque alios tres, sed textu planè corrupto, ut paulò post nobis adnotabitur.

Hæc itaque Synodus Metropolitanam Sedem Aquilejensem Gradum transtulit apud Ecclesiâ Sanctæ Euphemie ab eodem Helia in eâ insulâ extructam. Ceterum in hac Synodo contra V. Concilium Schismatici Episcopi iterum jurarunt vano eo prætextu, ne Synodus Calchedonenfis læderetur. In laudato enim Chronico Aquilejensi ita legitur: *In quâ Synodo quicquid de Calchedonenfi Concilio dubitabatur, pulsâ dubitatione confirmatum est.* Et apud Dandalum habemus, eos Episcopos demonstratâ Synodo *Calchedonenfi* subscripsisse. Has vices Apostolicæ Sedi retulere, quæ dum novo favore Sedem Metropolitanam procul à barbarorum incursionibus tutiori loco reponi concedebat, specioso illo titulo Synodi Calchedonenfis defendendæ veluti per cuniculos ab ingratu impetebatur. Certè eo beneficio Schismaticis collato nihil Pelagio peractum est. Ex illâ autem Sedis translatione factum est, ut Metropolitanæ promissæ Aquilejenses, vel Gradenses dicerentur; ita Sanctus Gregorius Severus Helie successorem Episcopum *Aquilejensem* dixit lib. Epist. 16. *Gradensem* verò lib. 11. Epist. 38.

Post hæc Tiberio Principe Orthodoxo, ac religiosissimo Persico bello occupato, atque anno 582. defuncto, Schismatici periculosis temporibus in rebellionem perseverarunt. Etenim Longobardi in dies imperium per Italiam protendebant, neque Exarchi à

Mauricio Imperatore in Oriente bellum gerente eas suppeditas accipiebant, queis hostium vires frangere, aut sustinere saltem possent. Schismatici, quòd sub Barbarorum imperio vivebant, securiùs in errore perseverabant; pauci verò Episcopi, qui maritimis Istriæ Urbibus præerant, haud vi ad obedientiam cogi poterant, ne ad proximos Longobardos rebellarent. Denique cùm anno 586. Longobardi Francorum Regis cum validissimis copiis adventum reformidantes inducias cum Flavio Smaragdo Exarcho statuissent, Pelagius Pontifex, quòd jam diù in votis habuerat, tandem adnixus Schismaticis ad Ecclesiam reducendis monum admovit. Itaque Redemptum Episcopum, unâque Quodvultdeum Abbatem ad eòdem Legatos cum literis misit, ut rogati ad pacem venirent. Erat Redemptus Episcopus Ferentinus laudatus à Sancto Gregorio lib. 3. Dialogorum cap. 38. & paulò post hæc legationem deceffit; nam à septennio illum obiisse scribit, cùm dialogos exararet, quos constat ex dictis anno 597. ab eodem conscriptos esse. Porro literarum Pelagii hæc erat inscriptio, exordiumque: *Dilectissimis Fratribus Elie, aliisque Episcopis, universis filiis in Ecclesiâ Istria partibus constitutis Pelagius Episcopus S. E. Catholica Urbis Roma.* Quod ad dilectionem vestram fratres, filique charissimi nostra tardius scripta dirigitur, non malevola voluntatis, aut dissimulationis, vel negligentie fuisse credatur, sed, sicut nobis, temporalis qualitas, & hostilis necessitas hæcenus impediit &c. Postea ergo quàm Deus omnipotens pro felicitate Christianorum Principum per labores, & sollicitudinem filii nostri Excellentissimi Smaragdi Exarchii, & Carthularii sacri palatii pacem nobis interim, vel quietem donare dignatus est, cum omni sollicitudine festinamus præsentia ad vos scripta dirigere hortantes, & obsecrantes, ne in divisione Ecclesiæ ulterius quicquam studeat permanere &c. Pluribus inculcat in solâ unitate fidei procul à schismate homines salvari posse, deindè concludit: *Si quid forte causæ est, unde vestri scandalizati animi videantur, manentes in unitatis charitate, eligit de fratribus, ac filiis nostris, quos ad nos inquirendo, de quibus movemini, transmittere debeatis, & parati sumus secundum præceptionem Apostolicam, & cum charitate eos suscipere, & cum humilitate ad placita satisfactionis reddere rationem, & sine impedimento aliquo cum omni dilectione, quando reverti voluerint, voluntate sincerissimâ relegare.* Quo anno datæ sint hæc literæ, non indicatur, sed ex induciis à Smaragdo stabilitis anno 586. scriptæ intelliguntur.

Helias, ac collegæ Pelagii legatione auditâ tantum abest, ut à diuturno schismate discesserint, quin potiùs Apostolicam Sedem non minis, sed precibus secum agere animadvertentes, ac proindè in superbiam elati suos & ipsi cum literis Nuncios Romam miserint, execrabili superbiam mandantes, ut literis Papæ datis, ne verbum quidè supra adderent. Non despondit animum Pelagius, sed quòd aberrantes oves ad Domini caulam revocaret, iteratò ad eosdem scripsit. In iis autem literis de Istorum ad se missis nunciis ita fatur: *Scripto nobis quasi capitulare, vel interdictum potiùs ostenderunt, nihil injunctum sibi à vobis aliud asserentes, nisi ut vestra tantummodo essent portatores Epistolæ, in quâ tamen nullam rationis satisfactionem quesisse vos legitur, sed velut iudicatum quid expressisse. Adeò superbe cum Apostolicâ Sede illi Episcopi agebant, quasi jam supremi essent Ecclesiæ iudices. Porro eorum vecordiam, ac tumorem perstringens Pelagius ait: Nolite ergo amore jactantia, quæ superbia semper est proxima, in obstinationis vitio permanere,*

naere; quando in die iudicii nullus vestrum excusare se valeat. & neque THEODORUS MOPSUESTENUS, neque Ibe Epistola, quæ ab adversariis est prolata, ante tribunal tanti iudicis vobis valeat subvenire. Hortatur iterum, ut suorum quosdam Romam mittant omnium rationem lucidissimam percepturos, vel si eos itineris incommoda remorantur, Ravennam saltem quosdam delegant, & illic, inquit, Ravenna fiat congregatio Sacerdotum, quò nos etiam, qui loco nostro intersint, divinitate propriè dirigemus, à quibus satisfactionem plenissimam capiatis, ne amplius animæ simplices divise à Sanctâ Ecclesiâ pro superfluis questionibus tam longâ obstinatione remaneant, nec per vos, quos Dominici gregis decet esse Pastores, oves à septis Ecclesiasticis evagantes rapacis lupi dentibus consumantur. At illi & factum defendere, suamque stultitiam Pelagio instillare longiore Epistolâ pertentant. Quare benignissimus Pater tertio jam tandem rebelles filios prolixâ satis ad eisdem datâ Epistolâ monere non destitit, in quâ lacrymabundus hæc præfatur: *Dum nihil apud vos reperi admonitionis meæ verba proficere, flens, gemensque cum prophetâ cogor exclamare, curavimus Babylonem, & non est sanata &c. Pensate quæso hoc, quod dicere nisi singultu interrumpente non valeo, longo divisonis sensu quanto mentis frigore fraternitas vestra torpuit, quæ nec confrieta recalescit.* Deindè Synodum Calchedonensem, quòd ad fidei decreta spectat, nihil per Concilium V. læsam ostendit, idque ex Sanctis Leonis Epistolâ probat. Apostolicam Sedem fatetur initio per Vigilium Papam noluisse tria capitula damnare, quæ tamen causâ postea diligentius discussâ Vigilio eodem Auctore proscripsit; ibique Theodorum hæreticum ex Sanctis Patribus ostendit, ac Theodoretum libros contra Sanctum Cyrillum, itemque Epistolam Ibe omnino damnandam esse demonstrat. Illud verò quàm maximè Pelagio displicebat, quòd Istri Episcopi ab Apostolicæ Sedis communionem se suspenderant, contra quam etiam interdictum teste eodem publicantur. Quare in hisce postremis literis gravissimum eorundem crimen arguens ait: *Cur non ad memoriam pro unitate servandâ Beati Augustini dictum reducit? qui dum de unico baptisate loqueretur, idcirco Cyprianum Martyrem, qui de iterando baptisate scripserat, defunctum perhibuit, quia licet pravum quid senserit, nunquam tamen se à totius Ecclesiæ communionem suspendit.* Has literas Pelagii Papæ scriptas fuisse à Sancto Gregorio auctor est Paulus Diaconus lib. 3. de Gestis Longobardorum cap. 20.

Sed ne hilum quidem profecit Pelagii patientia diuturnior. Quare cum surdis se canere intelligeret, abiecto calamo armatâ manu cum Schismaticis agendum ratus Smaragdum Exarchum contra eisdem per literas concitavit, qui Pontificis iussâ impigre executus minaces ad Heliam, reliquosque, qui sub Imperatoris potestate erant, literas dedit obedientiâ ergâ Apostolicam Sedem imperatâ. At illi coactâ Synodo Oratores ad Mauricium mittere decreverunt, à quo etiam, ne quid molestiæ ipsis inferretur, subdola statim arte impetrarunt. Hoc tradunt Schismatici in libello ad eundem Mauricium sub Gregorio Papâ transmissio: *Dum Smaragdus, inquit, gloriosus Chartularius Patrem nostrum sanctæ mem. Heliam Archiepiscopum Aquilejensis Ecclesiæ pro causâ ipsâ pluribus vicibus contristaret, cum nostrum omnium consilio, atque consensu direxit ad præstigia principis vestri preces supplicans, ut expectatâ Dei misericordiâ, revocatis omnibus consacerdoti-*

bus Synodi nostræ in potestatem sanctæ Reipublicæ, ad vestræ clementiæ presentiam veniretur, & vestrum in ipsâ causâ expectaretur iudicium, quod pietas vestra mansuetudinis ad mercedem, & laudem imperii sui clementi dignatione suscipiens, iussione suam dedit ad prædictum gloriosum Smaragdum, ut nullatenus quemquam Sacerdotum pro causâ communionis inquietare presumeret. Ita stultissimi Episcopi (hoc enim nomine eos Sanctus Gregorius fugillat) ad profanum Principis tribunal sibi volebant. Quare Mauricius Smaragdo, ne quid novi contra Schismaticos moliretur, injunxit, ne provinciæ illæ à Barbaris vexatæ novis tumultibus importuno prorsus tempore implicarentur. Cæterum paulò post Heliam decessisse iidem affirmant, cui in Synodo sufficitur Severus Ravennas. Paulus Diaconus citatus ita scribit: *Pelagus Heliam Aquilejensi Episcopo nolenti tria capitula Calchedonensis Synodi suscipere Epistolam satis utilem misit, quam Divinus Gregorius, cum adhuc esset Diaconus, conscripsit.* Qui sanè auctor rem ignoravit. Helias etiam pro tribus capitulis Synodi Calchedonensis tutandis schisma fovebat. Hinc planè vulgata apud Scriptores rerum Foro-Julienisium de Helia opinio rejicienda est; etenim in Manichæorum illum hæresim delapsium fingunt, indeque Pelagii Papæ literis revocatum, quod in elogio in aulâ Patriarchali Utini eidem Helie inscripto etiamnum legitur, quam Manichæam hæresim Helie quoque successori Severo perperam affricant, ut mox apparebit.

At Smaragdus, cum accepisset, Severum pro tribus capitulis acerrimè depugnare, veritus ne & vicinas regiones schismate inficeret, cum Istriæ Urbes inviseret, classem ad Gradum appulit, Severum in Ecclesiâ cepit, ac militari licentiâ injuriis, ac verberibus læcessitum secum Ravennam deduxit, ubi coram Joanne Archiepiscopo tria capitula damnare coactus fuit. Sigonius lib. 1. de Regno Italiæ ad annum 586. Panvinius lib. 5. Antiquit. Veronen. cap. 9. Rubeus lib. 4. Hist. Ravennat. eosque secuti Recentiores Palladius lib. 1. Hist. Foro-Julien. Ughellus tom. 5. Italiæ sacre in tabulis Patriarcharum Aquilejensium scribunt, Severum Ravennæ Joanne Episcopo cogente Manichæorum hæresi nomen dedisse: Joannem, illum inquam Antistitem doctissimum, cui & Sanctus Gregorius Magis libros de curâ Pastoralis statim Pontifex nuncupavit, ac tot literas dedit, ejusque morti se indoluisse testatus est lib. 4. Epist. 23. tanto crimine infamantes. Sinistra illa opinio ex Pauli Diaconi errore proximè memorato effluxit. Cæterum unâ cum Severo Ravennam deportati etiam fuerant tres alii Episcopi Joannes Parentinus, Severus Tergestinus, ac Vindemius Cenetensis ex Chronico MS. Aquilejensi, qui anno 579. Synodo sub Helia apud Gradum interfuere, & hi quoque tria capitula damnarunt. Hic Pauli Diaconi textus corrigendus est, qui cum lib. 3. cap. 27. dicat tres Episcopos cum Severo Ravennam deductos, postea in fine capituli editionis Grotii eos veluti quinque recenset hoc pacto: *Severus Parentinus, Joannes Patricius, Vindemius, ac Joannes;* nam ita prorsus legendum est: *Severus Tergestinus, Joannes Parentinus, Vindemius.* Idem verò Scripitor ibidem ait de Smaragdo, vi illos in Joannis Ravennatis sententiam adegisse: *Quibus, inquit, comminans exilia, atque violentias inferens communicare compulit Joanni Ravennati Episcopo trium capitulorum damnatori, qui tempore Vigilii, vel Pelagii à Romana Ecclesiâ desciverat societate.* Ita Catholicum Episcopum

pum, ac Romanæ fidei vindicem ob historię ignorantiam ab Apostolicâ Sede rebellem fingit. Hinc deceptus Petrus de Natalibus Episcopus Equilinus lib. 3. de Vitis Sanctorum cap. 86. Joannem Ravennatem Hæreticum, Schismaticos verò *Sanctos Episcopos* nuncupavit. De hac Severi captivitate hæc scribunt Schismatici ad Mauricium: *Post hoc ordinato in Sanctâ Aquilejensi Ecclesiâ beatissimo Archiepiscopo nostro Severo, quæ contumeliæ illata sint, & quibus injuriis, ac cæde corporali fustium, & quâ violentiâ ad Ravennatem civitatem fuerit perductus, atque redactus in custodiam, quibusve necessitatibus oppressus, atque contritus fuerit, porrit ad Domini nostri pijs aures sine dubio pervenire.* Ex quibus patet, errare Sigonium dum scribit, Smaragdum ob captum, vexatumque Severum à Mauricio ex Italiâ revocatum dato eidem successore Romano Patricio, nam Schismatici hoc minimè ratificassent, neque an factum Imperatori innotuisset, subdubitasent. Manuscripta Aquilejensia Smaragdum uti sacrilegum à Dæmone invasum fuisse comminiscuntur, hæc enim Schismatici publicabant, quis plebem in errore detinerent; idem etiam à Paulo Diacono libro citato dicitur à Dæmone non injustè correptus. Cæterum Severus, ac collegæ post annum liberi dimissi sunt.

Interim ubi per Istriam, ac Venetias vulgatum est, Severum, ac collegas Ravennæ tria capitula condemnasse, eorum præsentiam singuli quique fugiebant, nec antè communioni Ecclesiasticæ admissi sunt, quàm in Synodo iterum pro tribus capitulis cautionem dato Sacramento præstarent. Indicta autem fuit Synodus Marani, quod munitissimum modò Venetorum oppidum est stagnis Adriatici maris ferè circumdatum in Foro Julieni littore ad Celinam amnem situm. Decem Episcopos eò convenisse scribit Paulus Diaconus lib. 3. cap. 27. *Post hæc, inquit, facta est Synodus decem Episcoporum in Marano, ubi receperunt Severum Patriarcham Aquilejensem dantem libellum erroris sui, qui atrium capitulorum damnatoribus communicarat Ravennæ.* Nontina verò Episcoporum in editis libris ita recensentur: *Petrus de Alino clarissimus, Ingenuinus de Sabione, Agnellus Tridentinus, Junior Veronensis, Horuntius Vicentius, Rusticus de Tarvisio, Fontesius Feltronensis, Agnellus de Acilio, Laurentius Lunensis.* At si decem convenere, cur novem tantum Schismaticorum nomina exprimuntur? Et hic error in codicem irrepit, nam clarissimus malè apponitur, ut epithetum Petro Altinati, est enim nomèn Episcopi Concordiensis, qui anno 579. alteri Synodo interfuit. Itaque hoc pacto legendum est, Petrus de Altino, *Clarissimus de Concordiâ.* Laurentius etiam Bellunensis dici debet, neque enim Lunensis Episcopus in Liguriâ ad Macram erat suffraganeus Aquilejensis Metropolitæ, & in alterâ Synodo proximè habitâ scribitur Laurentius Bellunensis: est autem Bellunum Venetiæ urbs. Porrò omnes ferè illi Episcopi Synodo anni 579. nomen dederant. Tarvisinus tamen, & Vicentinus tunc non adfuere, & Solacio Veronensi Junior subrogatus fuerat. De hoc Junio scribit meus Patavinus lib. 5. Antiqu. Veronen. cap. 9. interfuisse Maranensi Synodò, in quâ Manichæo errore damnato Severus iterum & suæ Sedis, & Ecclesiæ Catholicæ redditus fuit. Qui Sancti Ingenuini Sabionensis gesta perferipere, idem testati sunt, imò inter sacra officia precum Ecclesiæ Brixinensis in Rhatiâ hoc ipsum recitatur, sed quàm procul à vero ista abeant, satis manifestum est. In Patriarchali aulâ Utini hocce elogium inscriptum

legi. *Severus... Ravennam injuriosè ductus, eoque Manichæis assentire à Gregorio I. Papâ ad Catholicam veritatem redire revocatus, quam in Episcoporum provinciali Synodo publicè professus sanctè vixit, obiitque.* Ita & muri suas fabulas cantant. Quid enim veri in totâ illâ inscriptione? Nec Ravennæ Manichæis, sed Catholicæ Ecclesiæ assensus est, nec à Gregorio Papâ id actum, cum enim hic Pontificatum inivit, à triennio Smaragdus Constantinopolim redierat, & initio statim sui Pontificatus questus est Gregorius cum eodem Severo, quòd à fide Ravennæ datâ descivisset lib. 1. Epist. 16. Quàm verò sanctè vixerit, qui pervicax, in quo diu fuerat schismate, nortuus est, ut dicemus, nemo non videat.

Anno 590. Pelagius II. & Longobardorum armis, & Schismaticorum dissidiis turbatâ Italiâ, ac Romæ pestilentia sæviente, eadem ictus è vitâ discessit. Hic Synodum V. non solum decretis tutatus est, verum etiam integrum eâ de re volumen procedi. De quo hæc scribit Sanctus Gregorius lib. 2. Indict. 10. Epist. 36. ad Episcopos per Hiberniam. *Ut igitur de tribus capitulis animis vestris ablata dubietate possit satisfactio abundanter infundi, librum, quem ex hac re sanctæ mem. decessor meus Pelagius Papa scripserat, vobis utile judicavi transmittere; quem si postea voluntaria defensionis studio, puro, vigilantique corde sapius volueritis relegere, eum vos per omnia secuturos, & ad unitatem nostram reverteros nihilominus esse confido.* Quòd verò Pelagius Ecclesiæ quieti, ac Sancti V. Concilii dignitati prospiceret, vim etiam per Smaragdum adhibuit, memor sententiæ dudum contrâ eosdem Aquilejenses Schismaticos à Pelagio decessore latæ: *Eos ab usdem Apostolicis sedibus aut attrahi ad salutem quoquo modo necesse est, aut ne aliorum perditio esse possint, secundum canones per seculares comprimi potestates.* Ita unus Narsetem, alter Smaragdum in Schismaticos concitavit. Adeo verò Synodi V. vindicem Pelagius sese ostendit, ut in Epistolâ tertîa ad Istros tria capitula condemnarit, & in eadem etiam cum Quintâ Synodo Origenem inter hæreticos rejecerit, imò eundem omnium hæresiarcharum peccatum fuisse pronunciaverit, hæc Apostolico ore tonans: *Quid namque in Hæresiarchis Origene deterris? & recitatis magnis Origenis præconibus concludit: Nec illum à reatu proprio favor aliena attestatio excusavit.*

Obiit Pelagius die 3. Februarii, vacavit Sedes menses septem, peste enim grassante alii aliò saluti consulturi diverterant. Scribit Baronius Pelagii mortem tardius Hispanis innotuisse, unde Sanctus Leander Episcopus Hispanensis hoc anno 590. Hispani Synodum die 4. Novembris celebrans eandem ad Pelagium confirmandam transmisit, qui tamen nono ab hinc mense mortuus fuerat. Reddo insignis Scriptoris verba ad hunc annum num. 21. *Fuit ista Synodus provincialis, cui interfuerunt octo Episcopi, qui tria in Synodo decreta firmata ad Pelagium, quem vivere putarent, dixerunt.* At non ita est. Nam decreta illa directa sunt ad Pegasium, non ad Pelagium. Erat Pagasus Episcopus Astigitanus: est urbs in Hispaniâ Baticâ, quam Plinius lib. 3. cap. 1. Coloniam *cognomine Augustam Firmam* dixit. Quare cap. 2. ejusdem Epistolæ legimus: *Hanc formam non solum vestra, hoc est, Astigitana servabit Ecclesia Græ. & cap. 1. dicitur: Decessor tuus sanctæ recordationis Gaudemius Episcopus.* Ex quibus non Pelagium, sed Pegasium legendum esse constat. In magnâ Synodo Toletanâ anno superiori præsentè Reccaredo celebratâ subscriptus legitur *Servandus Diaconus Ecclesiæ Astigitanæ* agens vicem

cem Domini mei Pelagii Episcopi. Quæ de cetero operâ adnotavi, quia in notis ad vitam Pelagii II. à Ciacconio editam eundem errorem repetitum legi. Pleurumque enim magni Scriptoris nomen sine examine fidem cuilibet dicto facit.

Quæ huc usque descripsimus Pelagii Papæ gesta in favorem Synodi V. novitii Origenis defensoris consilium comprimere debuerant; sed cui facile fuit Oecumenicæ Synodi decreta à mille annis ab Ecclesiâ adprobata proscindere, haud eidem Romani Præfulis sanctiones rejicere in religionem venit. Quidnam effugii à Pelagii sententiâ tam celebri, tam manifestâ, tam ubique receptâ excogitavit? Pelagium II. ignorantia insimulavit. De hominis verba, §. 19. pag. 363. scribit: Pelagium Secundum non vidisse Constitutum Vigilii, & falsis Concilii V. actis deceptum. Hinc gloriabundus ob publicatum à Baronio Vigilii Constitutum, quod nec Pelagio, nec Gregorio Magno, cæterisque Pontificibus innotuisse putat, hæc ipsa satis deridicula effatur §. 18. Jam igitur circa V. Concilium faciam, Deo adjuvante, ut aliquid aperiat, quod perditum clausum fuit, & id cognoscatur, quod dolo non solum malo, sed etiam pessimo sæculis pluribus latuit. Et est illud quidem ejusmodi, ut ad causam maximè pervineat, & cujus defectu multa falsa pro veris recepta sint, & humano errore ad plurimos transmissa posteris. Hominis, si fas est ita loqui, jactantiam refellam, palamque faciam, hunc Origenis advocatum totius planè causæ ignorantia, quam cæteris falso impingit, laborasse. Quæso te, Halloix, nullumne verbum unquam Pelagio seniori, nullum pluribus Italis Episcopis, nullum alicui ex numero Clero Romano, qui Vigilium Constantinopolim persecutus fuit, de hoc laudato Vigilii Constituto unquam excidit? Hi quidem & numero, & dignitate spectabiles illud Vigilii scriptum anno 553. pridie Idus Maii subfigurarant, pro eodem Vigilii Constituto defendendo in exilium deportati sunt, ac diu à patriis sedibus exularunt, hæc quoque ipsa te altius exaggerante. Itane ob recentem Narsētis victoriam te Auctore Romam reduces omnium gestorum memoriam perdidere, ut nullum unquam verbum de suis calamitatibus, eorumque causis eosdem fecisse existimes? At illi nec Letheis undis sese immerferant, nec dedecori sibi ducebant, devorata pro libertate, ac majestate Pontificis incommoda recensere. Gestorum mentionem sæpè faciebant, quæ aliorum animos in nova exempla provocarent, ita ut Vigilii Constitutum tantâ constantiâ, ac fortitudine defensum in ore omnium esset, & Vigilii asseclis plurima Byzantii tolerantibus, eâ de re latè per Urbem, imò Orbem literæ, ac nuncii volitarent, omnium Occidentalium regionum Episcopis eas in res intentissimis. Quæ igitur fieri potuit, ut Pelagius Romanus civis, qui eâ ætate florabat, cum ex Baronio anno tantum quarto, & vicesimo à subscripto Vigilii constituto, ac peractâ Synodo V. federit Romæ Pontifex, cuncta illa ignoraverit? Scito tum temporis nullum de re sacrâ sermonem in Romanâ Ecclesiâ eo de tribus capitulis fuisse frequentiore, rebellantibus ab Apostolicâ Sede Venetiæ, Istriæ, Rhætiæ, ac Norici Episcopis. Sed hoc est agere conjeturis, quæ verborum strophis fortè eludi possent ab adversario: res solidius stabilienda est.

Istriæ Episcopos Schismaticos Vigilii decretum, quo tria capitula approbavit, remorabatur, ne quintam Synodum reciperent; dabo eorum verba ad Mauricium Imperatorem in libello supplici transmissa: Vigilii, inquit, tunc Romano Præsuli, atque omni-

bus penè Sacerdotibus damnatio ipsa trium capitulorum sicut verba contraria Sancto Calchedonensi Concilio execrabilis noscitur extitisse. Qui etiam Vigilii scripta sua per omnes provincias mittens anathematis vinculis obligavit omnem populum, si quis damnationi trium capitulorum præberet aliquid quando consensum. Et licet postea imperiali pondere ad consensum damnationis trium capitulorum ipsorum paulatim singuli tunc fuerint coarctati, nostrarum tamen provinciarum venerandi decessores, quibus indigni successimus, prædicti quondam Vigilii instructionibus informati ad hoc inclinare nullo modo poterunt. Quorum nos exempla, Deo propitiante, servantes cum universo populo nobis credito, sequentes etiam in omnibus definitionem Sancti Calchedonensis Concilii capitulorum ipsorum & reverentiam exhibemus, & à communione damnantium cum divinâ gratiâ abstinere dignoscimur. Audin testari illos, se Vigilii instructis omnibus informatos nullo modo posse in trium capitulorum damnatione cum adversariis convenire? Et illi quidem Synodo V. Vigilii sententiam, quod reciter tu quoque facis, objiciebant, licet imperiali pondere coarctatum cum cæteris postea subscripsisse fateantur. Sed non modò apud Imperatorem, sed & apud Romanum Pontificem Pelagium II. eam schismatis rationem obtenderunt, quod Vigilii priorem sententiam defendebant; hæc scribit Pontifex: *Reversum per vestram Epistolam dicitur à Sede Apostolicâ vos doctos, atque ab heretico Sanctæ Ecclesiæ, cui Deo adjuvante presumus, confirmatos, ne huic rei, quæ sub piæ mem. Justiniano gesta est, consensu debeatis, atque hanc opitulationem excusationi vestræ adjungitis dicentes, quod in causâ principio & Sede Apostolica per Vigilium Papam, & omnes Latinarum provinciarum Principes damnationi trium capitulorum fortiter resisterunt.* En Vigilii decretum in Pelagium faciendâ Schismaticis illisum. At Pelagius Vigilium quidem, aliosque Episcopos Occidentis initio causæ tria capitula defendisse concedit usque ad injurias, ac persecutiones, sed tradit re diligentiori postea examine exploratâ, eosdem à priori sententiâ recessisse, ac Synodum V. postremâ voluntate approbasse. Juvat integram Pelagii II. responsionem exhibere: *In quibus, inquit, verbis ostendimus, quod res, quæ provocare vos ad consensum debuit, à consensu vos ipsa divellit. Latini quippè homines, & Græcitas ignari, dum linguam nesciunt, errorem tardè cognoverunt, & tanto eis celerius credi debuit, quanto eorum constantia, quousque verum cognoscerent, à certamine non quievit: quorum consensum certè fraternitas vestra despiceret, si ausu præcipiti, prius quam verum cognoscerent, consensissent. At postquam diu ab eis laboratum est, & longo tempore ad injurias usque certatum: hinc vestra fraternitas penset, quia tot labores repente non relinquerent, nisi quæ vera sint, agnovissent.* Vides eum recitare molestias, quas Vigilii, Dacius, Pelagius, alii que tum Constantinopoli, tum alibi pro defensione trium capitulorum perpessi sunt? Inferius verò Vigilium, imò Apostolicam Sedem in Vigilii excusans, quod sententiam mutavit in questione facti, hæc reponit: *Si igitur in trium capitulorum negotio aliud cum veritas quæreretur, aliud autem inventum à veritate, dictum est, cur mutatio sententiæ huic Sedi in crimine obicitur, quæ à cunctâ Ecclesiâ in ejus Auctore humiliter veneratur? Non enim mutatio sententiæ, sed inconstantia sensus in culpa est. Quando ergo ad cognitionem recti in entio incommutabilis permanet, quid obstat, si ignorantiam suam deservens verba permutet? Videsne Vigilii decretum pro tribus capitulis emissum cum veritas quæreretur à Patribus in Synodo, at per eandem Synodum inventum à*

veritate

veritate illum verba mutasse. Quæ omnino consonantius, quibus sententiæ mutata causam Vigilii in Eutychio dedit testatus, se initio omiſſa studio deinde veritatis invenisse. Non igitur Pelagius II. Vigilii Constitutum ignoravit.

At clamat Hulloix: *Pelagium II. Papam non vidisse illud constitutum Vigilii inde probatur certissime. Certissime? Do aures.* Quia, inquit, cum scriberent Istri doctrinam Apostolicæ Sedis per Leonem, & successores ejus esse, mortuum ab hominibus damnari non posse, Pelagius respondit: *Nulla ejus testimonia subdidisti, quibus hanc sententiam firmareis.* Ex his infert: *Si autem Pelagius II. legisset constitutum Vigilii Papæ, ibi ea reperisset testimonia Leonis, & Gelasii, & ipsa met Vigilii &c. S. 19.* Illa quidem testimonia in ore erant Schismaticorum, atque ea antè Vigilium adduxerat Facundus Hermianensis in libris, & Epistolis pro tribus capitulis exaratis. Planè testimonia illa Leonis, & Gelasii non sunt ad rem, nec rectè adducta fuisse à Vigilio in Constituto ipsi Istri intellexere, undè verba silentes nomen tantum Leonis Magni produxerunt. Sanctus Leo Epist. 89. ad Theodorum Episcopum Foro-Julienſem in Gallia scribit eum, qui in peccato mortuus est, non posse abſolvi post mortem: *Si autem, inquit, aliquis eorum, pro quibus Domino supplicamus, quocumque interceptus obſtaculo à munere indulgentiæ præſentis exciderit, & priusquam ad constituta remedia perveniat, temporalem vitam humanam à conditione finiverit, quod manens in corpore non receperit, conſequi exutus carne non poterit.* Idipſum docuit Sanctus Gelasius in Epistolâ ad Episcopos Dardaniæ de Acacio, qui vivus fuerat ab Apostolicâ Sede damnatus: *In hac autem, inquit Pontifex, persistens damnatione defunctus est, absolutionem, quam superſtes nec quaſivit omnino, nec meruit, mortuus jam non potest impetrare.* A hoc extrâ controversiam semper fuit, nec ullus, qui tria capitula proſcripſit, hoc in quaestionem vocavit, nempe hominem mortuum & damnatum ob peccata posse ab Ecclesiâ abſolvi, sed quaestio erat, an qui post mortem hæreticus vixisse probaretur, posset damnari; unde rectè dixit Pelagius, nullius Romani Pontificis testimonio opinionem Schismaticorum confirmari. Et quidem posse talem damnari post Sanctum Augustinum, & Synodum V. Pelagius I. ac reliqui Pontifices Vigilium Theodori damnationem postremâ definitivâ sententiâ publicantem secuti unanimi consensu pronunciarunt.

S. V.

Sanctus Gregorius Magnus Synodum Quintam approbat, ac Schismaticos Episcopos Istriæ compeſcit.

PELAGIO Secundo Gregorius ejusdem paulò antè in aula Mauricii Apocrisarius, licet invitus, ac reluctans, die 3. Septembris suffectus fuit; unus enim calamitoso tempore periculorum magnitudini parem animum gerebat. Huic verò, ut cætera, quæ præclarissima geſſit, silentio præteream, maximæ curæ fuit, Synodum V. ubique recipi, in quam rem toto ferè sui Pontificatus tempore incubuit. Initio statim Severum Episcopum Aquilejensem datæ fidei prævaricatorem (Ravennæ enim tribus capitulis damnatis coram Joanne Archiepiscopo ad Ecclesiam Romanam acceſſerat) Romam unâ cum cæteris Episcopis Schismaticis evocavit. Idem quò metum rebellibus inferret, à Mauricio Imperatore contra eosdem de-

cretum obtinuerat, quo Severo, ac collegis idem injungebatur. Hæc literæ Gregorii datæ sunt anno 590. mense Decembri. Cum verò Principis etiam literas contra Schismaticos impetravit, palam fit, initio statim Pontificatus contra Schismaticos ad Imperatorem scripſiſſe. Hæc Gregorius Lib. 1. Epist. 16. Severo mandabat: *Inminente latore præſentium juxta Chriſtianiſſimi, & Sereniſſimi rerum Domini juſſionem ad Beati Petri Apostoli cum tuis ſequacibus venire te volumus, ut auctore Deo aggregatâ Synodo de eâ, quæ inter vos vertitur, dubietate, quod juſtum fuerit, judicetur.* Eandem in rem, uti vicinior, excubabat Joannes Ravennas Episcopus, qui jubente Gregorio egit cum Romano Exarcho, ut Pontificis, atque Imperatoris literæ per Tribunal ad Severum deferrentur. Severus his acceptis mandatis timere statim, ac tremere, qui & læsæ fidei, & perjurii reus eſſet. Illicò tamen literas ad collegas dedit conſilium, & opem implorans, qui citò citius Synodum coegerunt in commune conſulturi. Hæc autem illis ſententiâ ſtetit, ne ullus Romam ad Synodum proficiſceretur; interim literas ad Mauricum Imperatorem mittere, quæ facti rationem redderent. Libellum ſupplicum Schismaticorum ad Imperatorem Nicolaus Faber ad Baronium tranſmiſit, quem appendici IX. tom. magnus annalium Eccleſiaſticorum digeſtor inſeruit. Pseudoſynodus Severo diſtinctim per literas injunxit, ne quid novi in cauſâ ſuâ communi provincialium conſilio deliberaret. In literis verò ad Mauricum Auguſtum datis hæc ſcribunt: *In hoc tempore iterum cognoviſimus Reverendum Papam Gregorium ad ejuſdem Patris noſtri exhibitionem miſiſſe cum ſacraſſimâ veſtra pietatis juſſione, ut pro cauſâ ipſâ communionis ad Romanam deberet civitatem deduci.* Et quidem memoratam beatiffimum Archiepiscopum Severum noſtrum frequenti contentatione convenimus, ne nobis abſentibus, & à ſe ad præſens diſiſis de communi cauſâ Eccleſiæ aliquid valeat deſignare. Hæc inſuper addentes: *Contriti, atque luctu graviffimo ſauciati ad ultimam deſperationem perveniſimus, ut ad illis judicium Metropolitæ noſtræ cogeretur occurrere, cum quo cauſa ipſa eſſe diſcoſitur, & cujus communionem ab initio motionis cauſa huius uſque nunc deceſſores noſtri, & nos cum omni populo evitamus.* Quò verò Imperatori popularium diſſenſionum metum incuterent, addidere: *Sic accenſi ſunt omnes homines plebium noſtrarum in cauſâ iſtâ, ut antè mortem perpeti, quam ab antiquâ Catholicâ pariantur communionem diſſelli.* Nec mirum: pravam enim opinionem contra Synodum V. ex Magiſtrorum doctrinâ viri provinciales induerant. Illud veſanam eorum mentem publicat, quòd Apoſtolicæ Sedis judicium declinantes de Catholico dogmate Imperatoris ſententiam ſequi mallent: *Sint induciæ, inquit, & cum juſſione ſacraſſimi imperii veſtri parati erimus ad pedes veſtræ pietatis occurrere, & noſtræ fidei, atque communionis plenam reddere rationem.* Nam cum quo nobis cauſa eſt, & quem in communionem vitamus, judicem experiri non poſſumus, quòd etiam ſacraſſimis legibus veſtris ſtatutum eſt, nullum poſſe Judicem eſſe in cauſâ, quâ adverſarius comprobatur. Sed ſicut ſemper Deus præſentiâ Chriſtianorum Principum contentiones Eccleſiaſticas ſedare dignatur, hoc & nunc fieri ſupplicamus. Nomina Episcoporum, qui memoratum conventiculum conſarunt, hæc ipſa ſunt.

Ingenius Sabionenſis in ſecundâ Rhetiâ.

Maxentius Episcopus Julienſis.

Laurentius Bellunenſis.

Augustus Concordienſis.

Agnellus Tridentinus.